

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת נעמה לזימי

3775/25/פ

הצעת חוק הבטחת הכנסה (תיקון – גמלה לתלמיד שהוא הורה עצמאי), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 3 בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א–1980¹, בסעיף 3(4)(ב) –

(1) בפסקת משנה (1), במקום "16" יבוא "6" והסיפה החל במילים "גמלה להורה עצמאי" – תימחק;

(2) אחרי פסקת משנה (1) יבוא:

"(א1) גמלה למי שמתקיימות לגביו הוראות פסקת משנה (1) תשולם בעד תקופה שלא תעלה על 48 חודשים, ואולם השר רשאי לקבוע תנאים שבהתקיימם תשולם גמלה כאמור בעד תקופה ארוכה יותר;";

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א–1980 (להלן – החוק) נועד להבטיח את הזכות לקיום בכבוד של תושבי ישראל, והוא קובע כי יש לשלם קצבה לכל אדם ומשפחה בישראל שאין בכוחם להבטיח לעצמם הכנסה למחיה. ככלל, זכאים לגמלה מי שהם תושבי ישראל, בגיל 20 ומעלה, ועומדים במבחני הכנסה ותנאי ההתייצבות בשירות התעסוקה.

סעיף 3 לחוק קובע כי סטודנטים ותלמידים במוסדות שקבע השר בתקנות (לרבות במוסדות להשכלה גבוהה, מוסדות על תיכוניים וישיבות) לא יהיו זכאים לגמלה. יחד עם זאת, לכלל זה יש חריג, המעניק זכאות לגמלה להורים עצמאיים שהחלו לימודים, וקיבלו גמלת הבטחת הכנסה במשך 16 חודשים לפחות מתוך 20 החודשים שקדמו לתחילת הלימודים. התקופה המירבית לזכאות במקרים אלו היא 26 חודשים בלבד (כשנתיים).

כך, נוצר מצב אבסורדי שבו הורה עצמאי שהתחיל לקבל גמלת הבטחת הכנסה נאלץ לבחור בין היציאה ללימודים, לבין המשך קבלת הגמלה למשך זמן ארוך, בו הוא כלוא במלכודת עוני ללא היכולת לשנות את מצבו.

דווקא אלו שרוצים לצאת ללימודים ולהשתלב לאחר מכן בעולם התעסוקה מנועים מלעשות זאת בשל

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 30.

חוסר יכולתם להבטיח לעצמם הכנסה בסיסית למחיה.

לפיכך, מוצע לקבוע כי גמלת הבטחת הכנסה תשולם לתלמידים במוסדות מוכרים במידה והם הורים עצמאיים שקיבלו גמלה במשך 6 חודשים מתוך תקופה זו. כמו כן, מוצע להרחיב את תקופת הזכאות המירבית ל-48 חודשים, שהם ארבע שנות לימודים.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת נעמה לזימי (פ/3501/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת נעמה לזימי (פ/1081/25), על ידי חברת הכנסת אימאן חיטיב יאסין וקבוצת חברי הכנסת (פ/2968/25) ועל ידי חבר הכנסת יוסף עטאונה (פ/3207/25).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ו' באב התשפ"ג (24.07.2023)